

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

קוראן עם פירוש אלג'ואלין - 16350

תאריך עדכון אחרון 23-01-2014

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: שפה וספרות ערבית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' מאיר בר אשר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: barasher@mscc.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד', 13:30-14:00, חדר 5306, טל' 5883700

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מטרת הקורס היא היכרות מעמיקה עם הקוראן מצד מבנהו, סגנונו ותכניו וכן היכרות עם "תפסיר אלג'לאלין", פירוש הקוראן שהתחבר בידי ג'לאל אלדין אלמחלי (מת בשנת 1459/864) והושלם בידי תלמידו ג'לאל אלדין אלסיוטי (מת בשנת 1505/911). בשיעור יידונו גם קטעים רלוונטיים מפירושי הקוראן של פרשנים ידועים וביניהם: מקאתל בן סלימאן, אלטברי, אלז'מח'שרי, אלביצ'אוי, אלקרטבי ואחרים. במוקד הלימוד תעמוד סורה 19 (סורת מרים) ובעיקר סיפור לידתם של יחיא (eq&) והמטביל (ישו). קטעי הקוראן מסורת מרים יקראו בהשוואה לקטעים מקבילים בקוראן (בסורה 3- [ג'אל עמראן] ובאונגליון של לוקס וכן תוך עיון באונגליונים האפוקריפיים ובעיקר בפסאודו-אונגליון של מתי, שסיפורים ופרטים מתוכו מהדהדים בקוראן.

מטרות הקורס:

בקורס זה, יכירו התלמידים את מבנה הקוראן, סגנונו ותכניו, וכן את "תפסיר אלג'לאלין", פירוש הקוראן שהתחבר בידי ג'לאל אלדין אלמחלי (מת בשנת 1459/864) והושלם בידי תלמידו ג'לאל אלדין אלסיוטי (מת בשנת 1505/911).

תוצרי למידה

בסימו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

1. היכרות עם היבטים שונים של הקוראן ופרשנותו תוך השוואה למקרא, לברית החדשה ולמקורות רלוונטיים אחרים.
2. הכרת ספרות המחקר הרלוונטית והכרת ספרות הפעץ וכלי העזר הכתובים והאינטרנטיים המצויים בתחום.

דרישות נוכחות (%) :

הנוכחות בשיעורים היא חובה. היעדרות ללא אישור לא תעלה על שני שיעורים במהלך הסמסטר.

שיטת ההוראה בקורס: הקורס יתנהל בדרך של קריאה מדוקדקת של המקורות הערביים תוך הקפדה על ניקודם המלא ועל בירור שמות, מונחים ומושגים המופיעים בהם ותוך נתינת הדעת על ההקשר הספרותי והפרשני הרחב שבו צמחו. התלמידים יתבקשו להכין את הטקסטים לקראת קריאתם בשיעור ולהסתייע לשם כך במילונים ובספרי פעץ שונים שאליהם יכוונו במהלך השיעורים. כמו כן קריאת הטקסטים תלווה בהפניה לספרות מחקר רלוונטית שחלקה יידון במהלך השיעורים בכיתה.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

במוקד הלימוד תעמוד סורה 19 (סורת מרים) ובעיקר סיפור לידתם של יחיא (יוחנן המטביל) ועיסא (ישו). קטעי הקוראן מסורת מרים יקראו בהשוואה לקטעים מקבילים בקוראן (בסורה 3 [ג'אל עמראן] ובאונגליון של לוקס וכן תוך עיון באונגליונים האפוקריפיים ובעיקר בפסאודו-אונגליון של מתי, שסיפורים ופרטים מתוכו מהדהדים בקוראן. אחר כך יידון גם הפסוק 157 מסורה 4 (אלגסאא), העוסק בשלילת צליבתו של ישו, על רקע הפרשנות המוסלמית ודוקטרינת הדוקטיזם, שבה החזיקו

קבוצות נוצריות וגנוסטיות כבר בראשית הנצרות. לאחר השלמת הקריאה בפסוקים העוסקים בנצרות, נקרא מתוך אותה סורה את הפסוקים העוסקים בסיפור אברהם תוך ראייתם בהקשר הרחב של סיפורי המקרא כפי שהם מסופרים בקוראן. את השיעור תחתום קריאה בסורה 80 (עבס) עם תפסיר אלג'לאלין וכן עם הפירוש ג'ואמע אלג'אמע של הפרשן השיעי-אמאמי הנודע אבו עלי אלפצ'ל בן אלחסן אלטברסי.

חומר חובה לקריאה:

- הקריאה תהיה בעיקרה מתוך תפסיר אלג'לאלין שעליו יתוספו מקורות נוספים, פרשניים וחוזי פרשניים, רבים. מאמרים וחומרי קריאה אחרים ימצאו באתר הקורס במערכת ה-moodle.

חומר לקריאה נוספת:

א) מאמרים

- 1) Muhammad Ali Amir-Moezzi (editor), *Dictionnaire du Coran*, ed. Paris 2007, 982 pp.
- 2) J.D. McAuliff (editor), *Encyclopaedia of the Qurʾān*, Leiden-Boston-Köln, 2001-2006, 5 volumes + 1 volume (index).
- 3) R. Bell & W.M.Watt, *Introduction to the Qurʾān*, Edinburgh 1953.
- 4) M. Cook, *The Koran: A Very Short Introduction*, Oxford 2000. (הקוראן: עברי נוסח), תרגמו מאנגלית מ' מ' בר-אשר ונ' צפירי, תל-אביב (2005)
- 5) A. Jeffery, *The Foreign Vocabulary of the Qurʾān*, Baroda 1938.
- 6) -----, *Materials for the History of the Text of the Qurʾān*, Leiden 1937.

על פסוקים מסוימים

- 7) פסוקים מסוימים מהקוראן ומהפסוקים המופיעים בהם. (הקוראן: עברי נוסח)
 - 8) פסוקים מסוימים מהקוראן ומהפסוקים המופיעים בהם. (הקוראן: עברי נוסח)
- 1988/1408

על פרשני הקוראן

- 9) (פסוקים מסוימים מהקוראן ומהפסוקים המופיעים בהם. (הקוראן: עברי נוסח)

על פרשנות הקוראן

- 10) I. Goldziher, *Die Richtungen der islamischen Koransauslegung*, Leiden 1920
תרגום לערבית: פסוקים מסוימים מהקוראן ומהפסוקים המופיעים בהם. 1955/1374
תרגום לאנגלית: Behn .H Wolfgang by translated Commentaries Koranic of Schools [Wiesbaden, 2006].
- 11) H. Gätje, *The Qurʾān and its Exegesis: Selected Texts with Classical and Modern Muslim Interpretations*, translated and edited by A.T.Welch, London 1976.

קונקורדנציה לקוראן

- 12) פסוקים מסוימים מהקוראן ומהפסוקים המופיעים בהם. (הקוראן: עברי נוסח)
- 1981/1401

ספרי קראאת

(13) ספרי קראאת ספרי קראאת ספרי קראאת 1400 .

(14) ספרי קראאת ספרי קראאת ספרי קראאת 1930 .

(15) ספרי קראאת ספרי קראאת ספרי קראאת 2002/1423

(16) ספרי קראאת ספרי קראאת ספרי קראאת 1999/1420

(17) ספרי קראאת ספרי קראאת ספרי קראאת 1997/1418

ספרי יעץ על ספרי קראאת

(18) ספרי קראאת ספרי קראאת ספרי קראאת 1997/1417

(19) ספרי קראאת ספרי קראאת ספרי קראאת 1982/1402

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 65 %

הרצאה 0 %

השתתפות 15 %

הגשת עבודה 0 %

הגשת תרגילים 0 %

הגשת דו"חות 0 %

פרויקט מחקר 0 %

בחנים 20 %

אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: